

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

48 An absolutio, ante partis satisfactionem data, sit valida.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

QVAESTIO XLVIII

An absolutio, ante partis satisfactionem data, sit valida.

CASUS.

TITIVS, cum ob enormem Clerici percussione in excommunicationem incidisset, facultatem à Pontifice obtinuit, ut à quocumque Confessario, parte satisfacta, absolui posset. Hac facultate obtenta, ad quemdam Confessarium accessit, eique & excommunicationem, & suam facultatem aperuit; simulque promisit, se Clerico satisfacturum. Confessarius autem, his auditis, illum statim ab excommunicatione absoluit; Quæritur: Virum validè fuerit absolutus.

SUMMARIUM.

- 1 Titius, ante partis satisfactionem, inualidè videtur absolutus.
- 2 Confessarius, eum absoluerè non poterat, nisi parte satisfacta.
- 3 Actus, forma præscripta non seruata, non est validus.
- 4 Partis satisfactio, erat clausula limitatiua potestatis.
- 5 Confessarius illicitè Titium absoluit.
- 6 Sed validè.
- 7 Clausula illa nouæ formæ non est inductiua.
- 8 Confessarius, potestatem magis limitatam non habebat, quam de iure communi.
- 9 Expressio conditionis, quæ rei inest, nihil operatur.
- 10 Pontifex per illam obligare non intendit, nisi, ut obligat ius commune.
- 11 Nec illam requirit modo speciali.
- 12 Confessarius, habuit potestatem sub conditione à iure communi requisita.
- 13 Actus factus contra formam non specialiter præscriptam, non est inualidus.
- 14 Conditio appositæ, non est limitatiua potestatis.

16 Ablatiuus absolutus, non semper importat conditionem ad validè operandum requisitam.

17 Per hanc absolutionem, remanet absolutus, etiam qui censuram consisteri est oblitus.

18 Absolui etiam potest, qui sine graui damno, satisfacere non potest.

RATIONES DVBITANDI.

Quoniam à Superiore conceditur aliquid, quando Delegato potestas ab aliqua censurà absoluedi, parte satisfacta. Non leuis inter Doctores est controuersia, an Ablatiuus ille absolutus, importet conditionem, an modum; & consequenter, an absolutio, ante partis satisfactionem data, sit valida, an inualida; Quidam enim putant, Titium inualidè fuisse absolutum. Ita Suarez de cens. disp. 7. s. 5. num. 44. & lib. 5. de legib. cap. 31. Filiucius tract. 11. cap. 9. Conimb. disp. 14. dub. 16. n. 211. Sayrus lib. 2. de cens. cap. 18. num. 10.

Primo: Quia Confessarius absoluedi facultatem habebat solum sub conditione partis satisfactæ; ablatiuus enim absolutus conditionem importat: *L. a. testat. ff. de*

ff. de Condit. Ergo, parte non satisfactâ, Titium absolueri non poterat, ideoque inualidè absoluit, sine facultate enim illum absoluit.

4 Secundò; Quia quotiescumque aliquis actus sub certâ formâ committitur, actus ille non est validus, si talis forma non seruetur: inualidus enim est actus, qui excedit fines mandati, quia fit sine debita potestate, ideoque fines mandati diligenter seruandi sunt. *L. Diligenter ff. mandati* 3 vnde *cap. Cum dilecta*: processus factus contra formam rescripti irritus decernitur; & *cap. Venerab. de off. delegati*: processus ab Abbate contra tenorem mandati factus, similiter annullatur. Sed absolutio fuit data contra formam commissionis ac mandati; fuit enim data, parte nondum satisfactâ. Ergo irrita fuit, ac inualida.

5 Tertiò: Quia Clausula illa, erat limitatiua potestatis ad illum casum solum, & non ad alios. Ergo extra illum casum, Confessarius potestatem absoluendi non habebat; cum ergo absoluerit, parte non satisfactâ; sine potestate absoluit, ideoque absolutio fuit nulla.

RESOLVTIO I.

6 Respondetur tamen primò; Confessarium illicitè Titium absoluisse. Ex officio enim, ac iustitiâ tenebatur, consulere bono partis læsæ, ideoque realem eius satisfactionem procurare.

RESOLVTIO II.

7 Respondetur secundò: Confessarium validè Titium absoluisse. *Sanchez lib. 3, matr. disp. 33, num. 3. & 6. Anila par. 2. R. P. Beati Lib. 11.*

cap. 7, disp. 3, d. 9, concl. 2. Rodriguez par. 1. cap. 83, num. 4. Nauarrus cap. 27, num. 37. Reginald. lib. 32, num. 179. Coninch dis. 27 dub. 3, num. 33. & dis. 5, num. 49. Gutierrez de matr. cap. 43, num. 20. Salas de legib. disp. 16, s. 10, num. 43. Bonacina de cens. disp. 1, quest. 3, pun. 9, num. 3, & alij communiter.

Primò: Quia Pontifex, per eam clausulam, non intendit, nouam formam inducere, nec potestatem Confessario limitare, sed eum solum suæ obligationis admonere; hæc enim eadem forma, est in iure communi Quotiescumque autem in commissione, aut potestatis delegatione, exprimitur forma, quæ etiam est in iure communi, non est intentio committentis, vel delegantis, nouam formam inducere, sed ea forma solum exprimitur, vt delegatus sciat id, quod secundum ius commune seruare teneretur. *Clem. 11. de offic. deleg.* Signum enim est, quod delegans velit, se conformare iuri communi. Cum ergo Pontifex potestatem Confessario non limitauerit ad eum casum, sed concesserit absolute, potuit Confessarius, etiam parte non satisfactâ; Titium absolueri, ideoque validè absoluit, quamuis illicitè.

Secundò quia Confessarius absoluendi potestatem non habebat magis limitatam, quam qui de iure communi illam de facto habet ordinariam: nam hic etiam, de iure communi absoluere non potest, nisi parte satisfactâ, cum hæc clausula etiam in iure communi sit apposita. Sed habens potestatem ordinariam, validè absolueret, cum ius ei

ff pote:

potestatem non limitauerit ad hunc casum. Ergo etiam Confessarius validè absoluit, cum Pontifex ei potestatem non limitauerit ad hunc casum.

IO Tertio ; Quia expressio conditionis, quæ rei alias tacite inest, nihil prorsus operatur, perinde, ac si non exprimeretur; *cap. Significasti; de elect.* quamuis enim non exprimeretur, adhuc subintelligi deberet, unde perinde est dicere ; Confero Titio beneficium, si est idoneus, ac absolutè; Confero Titio beneficium, do tibi facultatem assistendi matrimonio, præmissis denunciationibus, ac do tibi absolutè facultatem matrimonio assistendi. Illæ enim conditiones, iam de iure inerant, ideoque eodem modo subintelligebantur, etiamsi non fuissent expressæ. Sed partis satisfactio, est conditio à iure communi ad absolutionem requisita. Ergo eius expressio in concessione facultatis à Pontifice data, nihil prorsus operatur, ideoque, sicut valida fuisset absolutio, si Pontifex eam clausulam non expressisset, ita fuit valida, eà etiam clausula expressa.

II Quarto: Quia, si Pontifex alicui facultatem absolvendi committens, expressè iniungat, ut seruet formam iuris communis, absolutio data etiam contra formam iuris communis, erit valida, perinde, ac, si fiet et ab habente potestatem ordinariam; Pontifex enim, iniungens, ut seruetur forma iuris communis, aliter obligare non intendit, quam obliget ipsum ius commune; nam ideo hanc formam præscribit, quia vult illi se conformare. Sed, dum Confessario facultatem concedit absolvendi, parte satisfacta, ei iniungit, ut seruet

formam iuris communis. Ergo absolutio data, etiam parte non satisfacta, erit valida, quia de iure communi est valida.

Quinto: Quia forma iuris communis, tunc solùm habet rationem conditionis, & est limitativa potestatis; quando à Pontifice modo quodam speciali requiritur, quo non requiritur à iure communi; si Pontifex dicat; do tibi facultatem conferendi Titio beneficium, si facta diligenti inquisitione, eum idoneum inueneris; cum enim modus ille à iure communi non requiratur, iam est noua forma, & conditio, ideoque reddit actum conditionalem, ac limitat potestatem; *cap. Cum delicta. de rescript.* Sed satisfactio partis, à Pontifice, in commissione absoluendi, non requiritur modo villo speciali à iure non requisito, sed eodem prorsus modo, quo requiritur à iure communi. Ergo non habet rationem conditionis, neque est limitativa potestatis, ideoque absolutio data, fuit valida.

OBIECTIONUM SOLUTIO.

AD rationes in contrarium facile respondetur; Ad primam; Confessarium habuisse facultatem sub conditione requisita etiam à iure communi, ideoque non limitante potestatem, sed Confessarium solùm de sua obligatione admonente, & quæ propriè dici non potest conditio. Huiusmodi autem conditiones impropriz, absolutionis, aut alterius actus valorem non impediunt, dum non exprimentur, & à Superiore tanquam conditiones speciales peculiariter non requiruntur. *Sanehez loco cit.*

Ad

14 Ad secundam respondetur; Actum factum contra formam praescriptam, esse inualidum, si forma non sit etiam praescripta à iure communi, sed sit forma specialis, aut specialiter praescripta, quia tunc est limitatiua potestatis, & reddit actum verè conditionalem; at, si sit forma à lege praescripta, potestatem non limitat, sicut illam non limitat ipsum ius, ideoque adhuc actus contra illam factus, est validus, quia à iure conditio, & forma illa requiritur ad hoc, vt usus potestatis sit licitus, non verò ad hoc, vt sit validus; si enim à iure requiretur ad usum validum, exprimeretur; quando ergo non exprimitur per additionem alicuius clausulae irritantis; v. g. aliàs actus sit nullus; nihil valeat &c. signum est, requiri solum ad usum licitum; talis est autem partis satisfactio, ad excommunicationis absolutionem requisita.

15 Ad tertiam: Negatur; Clausulam illam, parte satisfacta, esse limitatiuam potestatis; non enim est magis limitatiua, quam, dum Parochus alteri Sacerdoti facultatem concedit assistendi matrimonio, praemissis denunciationibus, denunciations praemissae, sunt limitatiuae facultatis matrimonio assistendi, cum vtrumque eodem modo videatur requiri. Certum est autem, denunciations non requiri ad validam assistentiam matrimonio, sed solum ad licitam, quia denunciations non pertinent ad essentiam matrimonij, nec ad eius valorem sunt requisitae; vnde matrimonium, etiam non praemissis denunciationibus celebratum, adhuc est validum.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Ablatum absolutum, non semper importare conditionem requisitam ad validè, sed aliquando solum ad licitè operandum: sic enim aliquando importatur solum in iure communi; vt patet, cum Parocho praescribitur, vt matrimonio assistat, praemissis denunciationibus; tunc enim denunciations praerequiruntur solum ad licitè assistendum matrimonio, non verò ad validè. Quando autem in speciali concessione facultatis requiritur conditio, à iure etiam communi requisita, eodem prorsus modo censetur requiri, quo requiritur à iure communi, quia Princeps censetur illi velle se conformare; si enim aliquid peculiare intenderet, illud exprimeret, vel addendo aliquam clausulam irritantem: v. g. aliter non valeat; nullius sit roboris &c. vel requirendo conditionem à iure communi non requisitam, vel saltem illam requirendo, modo aliquo speciali, quo non requiritur à iure communi. Cum ergo nihil horum inuenitur, signum est, Principem nolle inducere nouam formam, nec requirere conditionem, nisi eo modo, quo requiritur à iure communi.

Secundò: Eum, qui in Confessione oblitus est alicuius peccati habentis annexam censuram, à qua absolvi non poterat, nisi praemissae partis satisfactio, si absolutionem generalem obtinuit à Sacerdote facultatem habente à censuris generaliter absoluendi, parte satisfacta; remanere absolutum etiam à censura illa obliua, quia Sacerdos potuit, &

implicitè voluit illum etiam ab eà absol-
uere. Potuit; quia, cum conditio illa
non sit restrictiua potestatis, eandem ha-
buit potestatem, quam habet ordinarius,
voluit autem; quia, cum absoluerit in
confessione, voluit absolvere quantum
poterat, & pœnitens indigebat, & aliun-
de supponebatur in pœnitente dispositio
ad satisfaciendum parti, si recordaretur
obligationis, quæ dispositio pœnitentis
reddebat etiam licitam Confessario abso-
lutionem.

¶ 8 Tertiò: Possè Confessarium, habentem facultatem absoluendi, parte satis-

factà, absolvere eum, qui sine graui da-
mino famæ, aut bonorum, satisfacere mo-
raliter non potest, quia verba priuilegij,
benignè sunt interpretanda, cum credi-
bile non sit, Superiorem velle obligare
pœnitentem ad impossibile: à fortiori
autem absolvere poterit eum, qui data
cautione promisit, se primà oblatà occa-
sione, satisfacturum, aut qui, absente par-
te laicà, pecuniam deposuit, vt ei deinde
tempore commodo restituatur, etiam si
realis restitutio facta non fuerit, quia hi
consentur moraliter satisfacisse: qui
enim fecit, quod potuit, legem impleuit.

QVAESTIO XLIX.

An Priuilegium procedere debeat ab Habente iurisdictionem.

CASVS:

¶ **A**NTIOCHIÆ, Monasterium quoddam Regularium, ab Episcopi Vicario, facultatem petierat, & obtinuerat, Confraternitatem in eius Ecclesià erectam, eique incorporatam, cum suis redditibus, ad aliud Monasterium Regularium transferendi; Ipsa tamen Confraternitas migrare noluit prætendens; Episcopi Vicarium, hanc facultatem concedere non posse. Quæritur; an facultas ab Episcopi Vicario concessa fuerit valida.

SUMMARIUM.

1	Episcopus, videtur Confraternitatem de vnâ Ecclesià Regularium, ad aliam transferre posse.	5	potest alteri. Et omnes alios actus iurisdictionis exercere.
2	Omnes Confraternitates, sunt illi subiecta.	6	Quæ Confraternitas veniat nomine Loci pij.
3	Episcopus, resynius Ecclesià applicare	7	Quibus priuilegijs gaudeat.
4		8	Confraternitates, Regularium Ecclesijs incorporata, sunt Collegia realia, non personalia. 9Epi-